

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНОГО ТЕСТУВАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ «ОБЛІК І АУДИТ»

Нині ефективність використання комп'ютерного тестування щодо контролю знань студентів не викликає сумнівів, проте тут існують певні проблеми. Комп'ютерне тестування має бути інтегрованим у систему методів та засобів контролю як один з її компонентів. Аналіз досліджень виявив недостатню розробленість цього підходу, зокрема для організації поточного контролю студентів напряму підготовки «Облік і аудит». У статті розглянуто методичні підходи щодо використання комп'ютерних дидактичних тестів як допомоги студентам в опануванні теоретичним матеріалом та засіб проведення поточного контролю з дисципліни «Інформаційні системи і технології в оподаткуванні» напряму підготовки 6.050201 «Облік і аудит».

Ключові слова: дидактичні тести, комп'ютерне тестування, поточний контроль, інформаційні системи і технології в оподаткуванні, комп'ютерні мережі та телекомунікації.

Вступ. Нині ефективність використання комп'ютерного тестування щодо контролю знань студентів не викликає сумнівів. Сучасні засоби інформаційних технологій дозволяють викладачу «легко» створювати різноманітні тести як за призначенням, так і за вмістом завдань. Отже, організація ефективного контролю знань студентів засобами комп'ютерного тестування потребує розробки певного методичного підґрунтя.

Аналіз досліджень і публікацій. Аналіз історичного розвитку комп'ютерного тестування засвідчує, що ця галузь набула широкого розвитку в США й у розвинених країнах Західної Європи, де набуто великий досвід щодо розробки й практичного застосування тестів у різних сферах діяльності [1; 2; 4; 5; 7]. Питанням оцінювання знань засобами комп'ютерного тестування присвячено дослідження багатьох вітчизняних і закордонних науковців (В. Авансова, П. Айразіна, І. Булах, І. Захарової, П. Клайна, Ю. Нехаєнко, В. Циделко, П. Ухань, М. Пак, А. Симонова, Т. Солodka, В. Фетісова, В. Хубулашвілі, Н. Яремчук та ін.). Проте, як зазначає В. Фетісова, проведення тестування має певні труднощі та недоліки: складання тестових завдань потребує певної кваліфікації; відповіді можуть мати елемент підказки, тестові питання дозволяють досить надійно перевірити знання, а рівень умінь, професійного мислення за допомогою педагогічних тестів можливо перевірити тільки опосередковано [6, с. 9]. На певні труднощі звертають увагу й інші науковці. Наприклад, І. Захарова, розглядаючи можливість педагогічних тестів із формою відповіді множинного вибору, зазначає, що таке тестування має можливість оцінки знань, умінь та навичок лише на рівні впізнання або відтворення вивчених раніше об'єктів [3, с. 139]. П. Айразін стверджує, що форма завдань множинного вибору не дозволяє студентам

конструювати, організовувати та презентувати власні відповіді, а ще така форма завдань є сприйнятливою для вгадування [7, с. 197]. Отже, за висновками В. Фетісова, тестовий іспит є одним із методів, що використовуються для комплексної оцінки компетентності тих, хто навчається [6, с. 9]. Тобто комп'ютерне тестування має бути інтегрованим у систему методів та засобів контролю як один з її компонентів. Аналіз досліджень виявив недостатню розробленість цього підходу, зокрема щодо організації поточного контролю студентів напряму підготовки «Облік і аудит».

Метою статті є розгляд методичних підходів щодо використання комп'ютерних дидактичних тестів у ролі допомоги студентам в опануванні теоретичним матеріалом та засобу проведення поточного контролю з дисципліни «Інформаційні системи і технології в оподаткуванні» напряму підготовки 6.050201 «Облік і аудит».

Виклад основного матеріалу. Нами складено та апробовано комп'ютерні дидактичні тести з дисципліни «Інформаційні системи і технології в оподаткуванні» для допомоги студентам в опануванні термінами та основними положеннями законів, що розглядаються в цій дисципліні, та проведення поточного контролю щодо знань цих термінів та основних положень законів. Тести розміщено в локальній мережі Миколаївського національного аграрного університету.

Спираючись на практичний досвід використання комп'ютерного тестування для перевірки знань із дисципліни «Інформаційні системи і технології в оподаткуванні» студентів напряму підготовки 6.050201 «Облік і аудит», можна відзначити низку переваг такої форми поточного контролю, порівняно з іншими формами. По-перше, вона дозволяє оцінити рівень

набутих знань, умінь і навичок за відносно короткий проміжок часу (наприклад, для групи з 20 осіб на проведення такої перевірки у формі співбесіди необхідно від трьох до п'яти годин; те саме з використанням правильно складеного тесту можна виконати за одну годину). По-друге, автоматизувати оброблення результатів тестування, що значно скорочує час перевірки й надання результатів у необхідній формі. По-третє, максимально знизити вплив суб'єктивних чинників у процесі оцінки результатів навчання та зменшити стрес «складання іспитів».

Також необхідно звернути увагу на доцільність використання комп'ютерного тестування як у ролі допомоги в опануванні теоретичним матеріалом зазначеної дисципліни, так і в проведенні поточного контролю. Специфіка знань з інформаційних систем і технологій в оподаткуванні полягає в необхідності ознайомлення студентів із нормативно-правовою та законодавчою базою складання та подання звітності засобами інформаційно-телекомунікаційних технологій. Отже, студенти мають ознайомитися з чинною нормативною базою приймання та комп'ютерної обробки податкової звітності в органах Державної фіскальної служби України, з основними термінами та скороченнями; сформулювати вміння роботи з документацією. Ознайомлення з нормативною базою перш за все передбачає вивчення скорочень та термінів, що використовуються в законі, інструкції або методичних положеннях. Тут ефективним є використання комп'ю-

терних дидактичних тестів за такою методикою. Так, після ознайомлення студентів із «Методичними рекомендаціями щодо приймання та комп'ютерної обробки податкової звітності платників податків в органах ДПС України» їм можна запропонувати тест на знання скорочень, що використовуються в цих методичних рекомендаціях. Оскільки тут використовується багато скорочень, а знання їх є неодмінною умовою кращого розуміння змісту методичних рекомендацій. Тест складається з 26 завдань (за кількістю скорочень у зазначених Методичних рекомендаціях), загальний час тестування обмежено 10 хвилинами. Тест вважається успішно пройденим, якщо правильні відповіді складають 90 % або більше. Студент може тестуватися стільки разів, скільки йому потрібно для досягнення необхідного результату, при цьому він може користуватися зазначеними Методичними рекомендаціями. Коли студент вивчив скорочення, він проходить тест без підказок у присутності викладача.

На рис. 1–3 наведено правила тестування та приклади завдань комп'ютерного дидактичного тесту з дисципліни «Інформаційні системи і технології в оподаткуванні» за темою «Знайомство з Методичними рекомендаціями щодо приймання та комп'ютерної обробки податкової звітності платників податків в органах ДПС України» для студентів напряму підготовки 6.050201 «Облік і аудит». Тест реалізовано в середовищі системи програмування Delphi (www.borland.com).

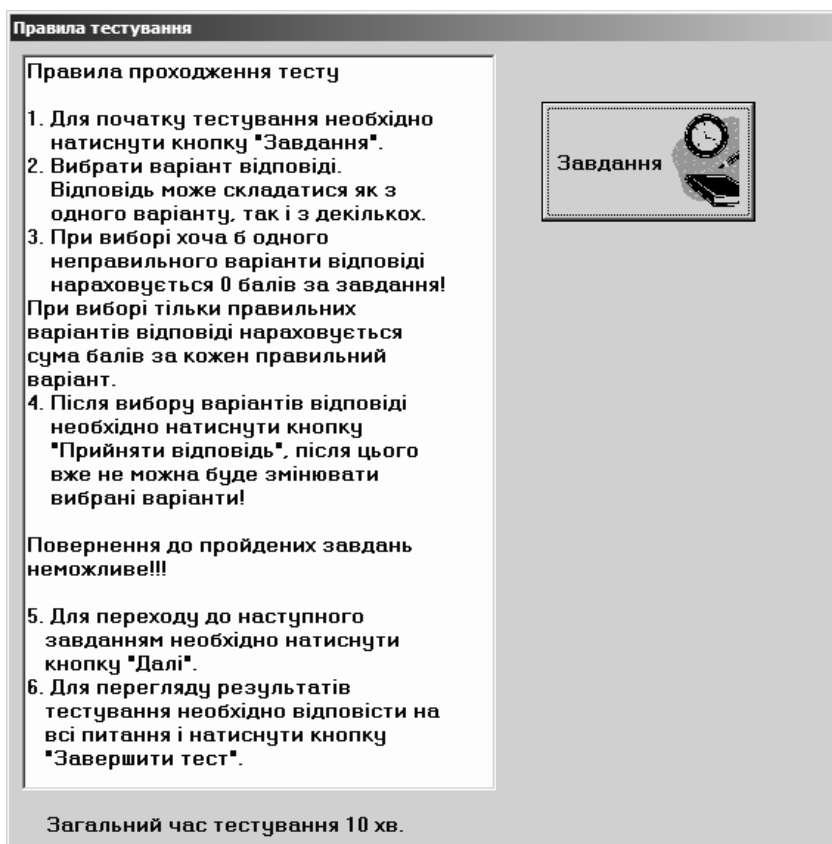

Рис. 1. Правила проходження тесту за темою «Знайомство з Методичними рекомендаціями щодо приймання та комп'ютерної обробки податкової звітності платників податків в органах ДПС України»

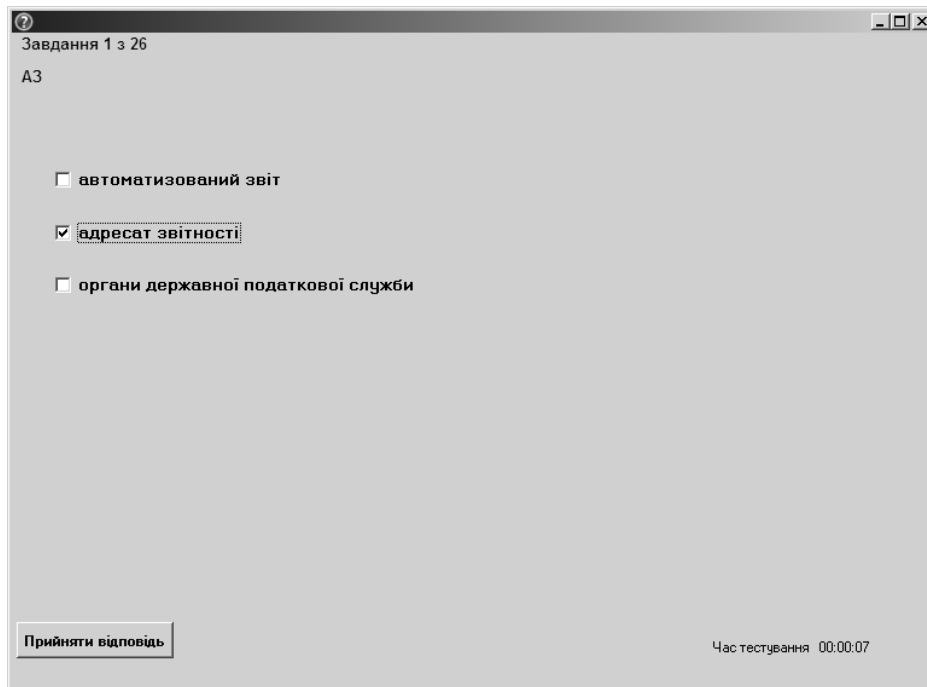

Рис. 2. Завдання 1 тесту за темою «Знайомство з Методичними рекомендаціями щодо приймання та комп'ютерної обробки податкової звітності платників податків в органах ДПС України»

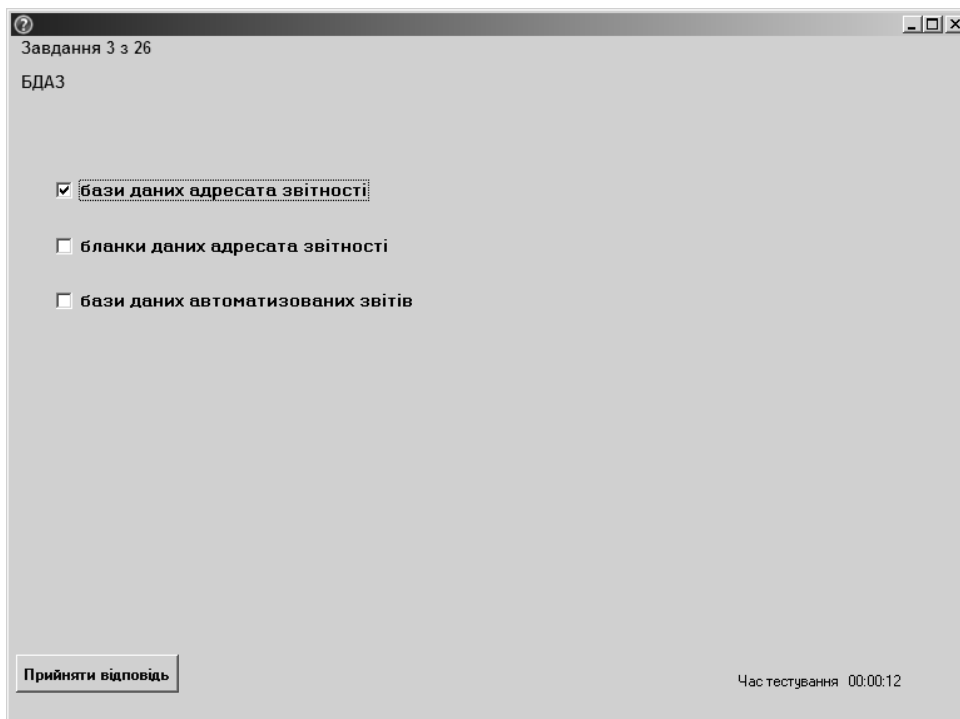

Рис. 3. Завдання 3 тесту за темою «Знайомство з Методичними рекомендаціями щодо приймання та комп'ютерної обробки податкової звітності платників податків в органах ДПС України»

Після ознайомлення студентів із законом України «Про електронний цифровий підпис» їм можна також запропонувати тест на знання термінів, що використовуються в цьому законі, та основних положень щодо використання та супроводу електронного цифрового підпису. Тест складається з 14 завдань, загальний час тестування обмежено 10 хвилинами. Тест також вважається успішно прой-

деним, якщо правильні відповіді складають 90 % або більше. На рис. 4–5 наведено приклади завдань комп'ютерного дидактичного тесту з дисципліни «Інформаційні системи і технології в оподаткуванні» за темою «Електронний цифровий підпис» для студентів напряму підготовки 6.050201 «Облік і аудит». Тест також реалізовано у середовищі системи програмування Delphi.

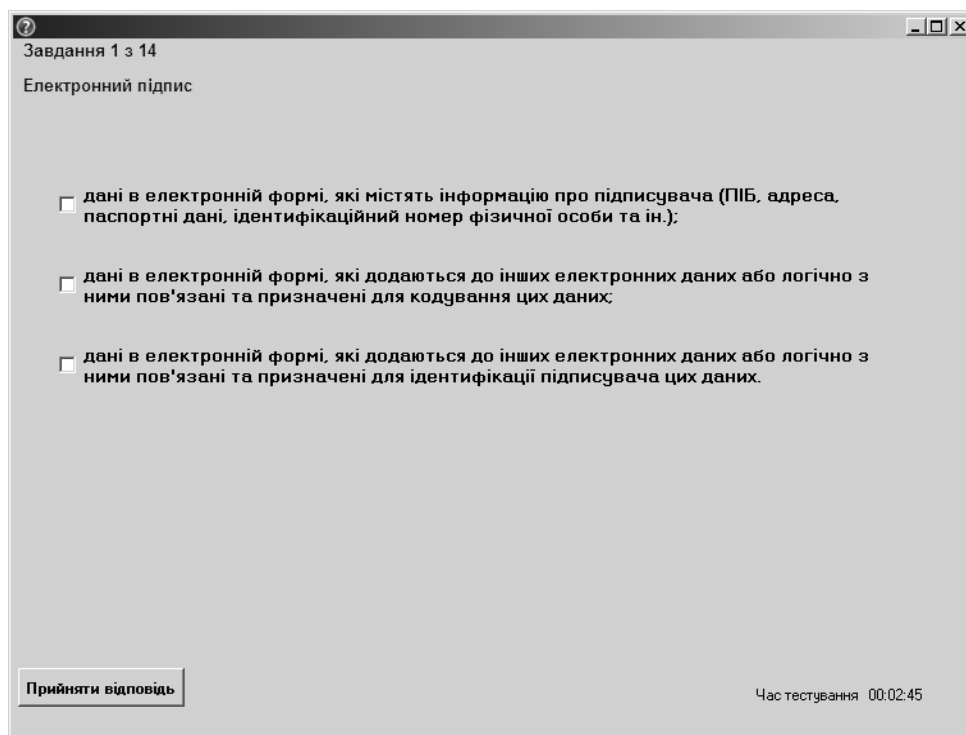

Рис. 4. Завдання 1 тесту за темою «Електронний цифровий підпис»

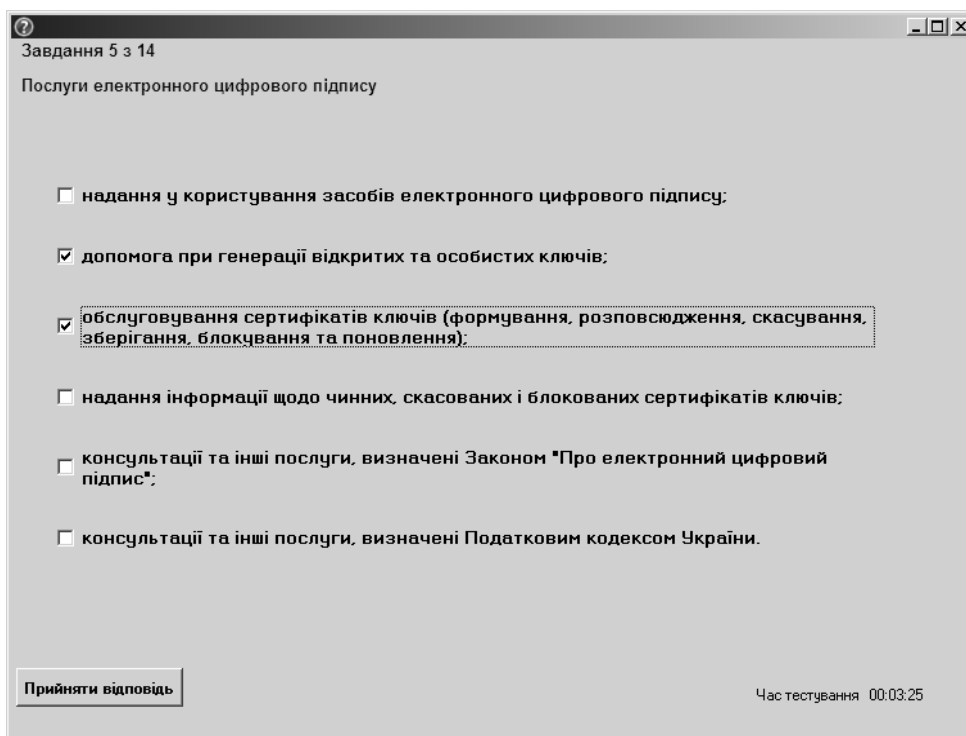

Рис. 5. Завдання 5 тесту за темою «Електронний цифровий підпис»

Висновки. Із практичного досвіду використання комп'ютерних тестів за запропонованою методикою можна відзначити позитивне ставлення студентів до такої форми підготовки та контролю, зменшення навантаження на викладача щодо перевірки знань студентів та підвищення якості перевірки (адже у викладача з'являється можливість приділити більшу увагу іншими більш вагомим питанням, що потребують контролю). Отже, використання комп'ютер-

них дидактичних тестів із дисципліни «Інформаційні системи і технології в оподаткуванні» напряму підготовки 6.050201 «Облік і аудит» надає студентам та викладачам ефективні засоби контролю й самоконтролю. Комп'ютерні дидактичні тести як один із засобів контролю дозволяють студентам підготуватися до поточного та заключного контролю, а викладачу провести перевірку набутих знань із дисципліни оперативного та неупереджено.

ЛІТЕРАТУРА

1. Башмаков А. И. Разработка компьютерных учебников и обучающих систем / А. И. Башмаков, И. А. Башмаков. – М. : Филинь, 2003. – 616 с.
2. Булах І. Є. Історія розвитку та сучасний стан педагогічної тестології / І. Є. Булах. – К. : ЦМК МОЗ України, 1994. – 21 с.
3. Захарова И. Г. Информационные технологии в образовании : учеб. пособ. для студ. высших пед. учеб. заведений / И. Г. Захарова. – М. : Академия, 2003. – 192 с.
4. Клайн П. Справочное руководство по конструированию тестов / П. Клайн ; [пер. с англ.]. – К. : ПАН Лтд., 1994. – 288 с.
5. Перспективы программированного обучения / К. Томас, Дж. Девис, Д. Опеншоу, Дж. Берд ; [пер. с англ. О. А. Бондина, Н. Т. Кобяковой]. – М. : Мир, 1966. – 247 с.
6. Фетісов В. С. Комп'ютерні технології в тестуванні : [навч.-метод. посіб.] / В. С. Фетісов. – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2011. – 140 с.
7. Airasian P. W. Classroom Assessment / P. W. Airasian. – New York : Mc Grow-Hill, Inc., 1994. – 543 p.

Кірей Е. А., Николаевский национальный аграрный университет, г. Николаев, Украина

МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ КОМПЬЮТЕРНОГО ТЕСТИРОВАНИЯ ДЛЯ СТУДЕНТОВ НАПРАВЛЕНИЯ ПОДГОТОВКИ «УЧЕТ И АУДИТ»

В настоящее время эффективность использования компьютерного тестирования для контроля знаний студентов не вызывает сомнений, однако здесь существуют определенные проблемы. Компьютерное тестирование должно быть интегрировано в систему методов и средств контроля как один из ее компонентов. Анализ исследований показал недостаточную разработанность этого подхода, в частности для организации текущего контроля студентов направления подготовки «Учет и аудит». В статье рассмотрены методические подходы использования компьютерных дидактических тестов как помощь студентам в освоении теоретического материала и средство текущего контроля по дисциплине «Информационные системы и технологии в налогообложении» направления подготовки 6.050201 «Учет и аудит».

Ключевые слова: дидактические тесты, компьютерное тестирование, текущий контроль, информационные системы и технологии в налогообложении, компьютерные сети и телекоммуникации.

Kirey E. A., Mykolaiv National Agrarian University, Mykolaiv, Ukraine

METHODOLOGICAL BASICS OF USING COMPUTER TESTING FOR STUDENTS OF THE SPECIALTY «ACCOUNTING AND AUDIT»

Nowadays no one doubts the efficiency of use of computer-based testing for controlling students' knowledge, at that there are certain problems about it. Computer testing should be integrated into the system of control methods and means, as a component. Research analysis revealed insufficient development of this approach, in particular for organizing learning progress control among "Accounting and audit" program students. This article reviews methodical approaches for using computer-based didactic tests to help students master the theoretical material, and as a mean of conducting progress control in "Information systems and technologies in taxation" discipline of "Accounting and audit" 6.050201 program. We have created and tried out computer-based didactic tests in specified discipline to help students to learn the terms and the basic notions of the laws overviewed within this discipline, and to conduct progress control in learning of these terms and basic notions. The tests were put in the local network of Mykolaiv National Agrarian University. The article focuses on the efficiency of use of computer-based testing, considering the discipline's specifics. The specifics of knowledge in the framework of information systems and technologies in taxation is that students should be familiarized with statutory-regulatory and legislative bases of making and submitting accounting reports by the means of informational and telecommunication technologies. This way, students should get familiarized with the actual legal basis for receiving and computer processing of taxation reports by the organs of the State fiscal service of Ukraine, as well as with the basic terms and abbreviations; to acquire the skill of working with the documents. Getting familiarized with the legal bases mainly implies learning abbreviations and terms used in the laws, guidelines and methodical articles. In this area using computer-based didactic tests created with offered methodic is efficient, it provides students and professors with effective means of control and self-control.

Keywords: didactic tests, computer-aided testing, current control, informational systems and technologies in taxation, computer networks and communications.

Рецензенти: д-р екон. наук, професор О. М. Вишневська;
канд. техн. наук, доцент Ш. М. Іхсанов